

คิดนอกกรอบ

Take out of the Box

พฤทธิ ศรีบริวรรณพิทักษ์

Pruet Siribanpitak

กระบวนทัศน์ใหม่ของการครูศึกษาในอนาคต

New Paradigm of Future Teacher Education

1. เกริ่นนำ

การครูศึกษาในบทความนี้มาจากคำว่า teacher education ซึ่งหมายถึง การศึกษาสำหรับครูก่อนประจำการ (pre-service teacher education) หรือการผลิตครูใหม่ ซึ่งในอังกฤษนิยมเรียกว่า ITT (Initial Teacher Training) และการศึกษาสำหรับครูประจำการ (in-service teacher education) หรือการพัฒนาครูประจำการ ซึ่งในภาษาอังกฤษนิยมใช้คำว่า teacher development และ teachers professional development กำลังเป็นประเด็นร้อนในเวทีสื่อสารมวลชน และเวทีการประชุมสัมมนาทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศทั่วโลก

Pauline Musset (Musset, 2010, p. 3) ได้เขียนบทความว่าด้วยความท้าทายที่น่าอัศจรรย์ของการครูศึกษา (the amazing challenge of teacher education) ไว้ว่าการครูศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิรูปการศึกษาเพราะการปฏิรูปการศึกษาจะไม่สำเร็จหากไม่คำนึงถึงการครูศึกษา

บทความนี้จึงนำเสนอกระบวนทัศน์ใหม่ของการครูศึกษาที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาในอนาคต โดยมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการคือ (1) เพื่อให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์การครูศึกษา และ (2) เพื่อจุดประกายทางความคิดในกระบวนทัศน์ใหม่ของการครูศึกษาในอนาคต

2. ความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์การศึกษา

2.1 กระบวนทัศน์ใหม่ของการพัฒนา

O’Riordan (1995) และ Pepper (1996) ได้เสนอว่าวิกฤตของการพัฒนาที่เกิดขึ้นทั่วโลกทำให้มีความจำเป็นจะต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์ปรัชญาสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาจาก “มนุษย์เป็นศูนย์กลาง” (human-centred) เป็น “โลกเป็นศูนย์กลาง” (earth-centred) และเปลี่ยนกลยุทธ์การพัฒนาจาก “กลยุทธ์สีเขียวแห้ง” (dry green) เป็น “กลยุทธ์สีเขียวชุ่ม” (deep green) เนื่องจากการพัฒนาที่เกิดขึ้นทั่วโลก เป็นการพัฒนามีลักษณะยิ่งพัฒนา ยิ่งไม่ยั่งยืน เพราะทำให้ความสมดุลระหว่างทรัพยากรธรรมชาติกับความต้องการในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของมนุษย์สูญเสียไป

2.2 การบริหารที่เกิดขึ้นในโลกใบเล็ก

Stead (1992) ได้กล่าวไว้อย่างน่าสนใจว่า การบริหารในโลกใบเล็กเป็นการบริหารแบบแยกส่วน แต่ละส่วนจะให้ความสำคัญกับระบบย่อยของโลกซึ่งมีหลายระบบ เช่น ระบบเศรษฐกิจ ระบบการเมือง ระบบสังคม และระบบการศึกษา ฯลฯ ผลที่เกิดขึ้นคือ แต่ละระบบย่อยจะครอบครองและใช้ทรัพยากรธรรมชาติแบบแยกส่วนเพื่อตอบสนองความต้องการของระบบ ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองทรัพยากรมากเกินไปจนความจำเป็น และเกิดปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ

2.3 คลื่นลูกใหม่ของการปฏิรูปการศึกษา

ระบบการศึกษาของประเทศในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลกได้ผ่านประสบการณ์การปฏิรูปมาแล้วอย่างน้อย 3 ยุค หรือฟาคคลื่นการปฏิรูปการศึกษามา 3 ลูก (Cheng, 2005, 2007) การฟาคคลื่นการปฏิรูปการศึกษาแต่ละลูกต้องใช้กระบวนทัศน์ที่แตกต่างกัน เนื่องจากบริบทของคลื่นแต่ละลูกไม่เหมือนกัน Cheng (2007) ได้วิเคราะห์คลื่นการปฏิรูปการศึกษาไว้ว่า ในแต่ละคลื่นมีความต้องการครูที่แตกต่างกันดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

3. กระบวนทัศน์ใหม่ของการศึกษาในอนาคต

3.1 การศึกษาต้องเสริมสร้างการพัฒนาโลกที่ยั่งยืน

ในปี ค.ศ. 2002 ยูเนสโก ได้กำหนดให้ปี 2005-2014 เป็นทศวรรษแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (UN Decade of Education for Sustainable Development) โดยมีวิสัยทัศน์ว่าจะทำให้โลกใบนี้ เป็นโลกที่คนทุกคนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากการจัดการศึกษา มีการเรียนรู้ มีค่านิยม พฤติกรรม และวิถีชีวิตที่จำเป็นสำหรับอนาคตที่ยั่งยืนและการเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์ (UNESCO, 2005) การที่วิสัยทัศน์

ตารางที่ 1 การเปลี่ยนกระบวนทัศน์การปฏิรูปการศึกษาและคุณภาพครูที่ต้องการ

คลื่นปฏิรูปการศึกษา	จุดมุ่งหมายการปฏิรูป	ลักษณะของการเรียน	บทบาทของครู	คุณภาพครูที่ต้องการ
1. คลื่นลูกที่ 1	โรงเรียนที่มีประสิทธิผล (Effective school)	กระบวนการที่ผู้เรียนรับการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และค่านิยม จากครูและหลักสูตร	ครูสอนและส่งต่อความรู้ให้ผู้เรียน	ครูที่มีประสิทธิผลภายใน (Internal effectiveness)
2. คลื่นลูกที่ 2	โรงเรียนที่มีคุณภาพ (Quality school)	กระบวนการที่ผู้เรียนรับบริการที่จัดโดยโรงเรียนและครู	ครูจัดการบริการการศึกษาให้ผู้เรียน	ครูที่มีประสิทธิผลภายนอก (Interface effectiveness) มีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคมส่วนรวม
3. คลื่นลูกที่ 3	โรงเรียนระดับโลก (World-class school)	กระบวนการที่ผู้เรียนพัฒนาพหุปัญญาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในพหุมิติ	ครูส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนในพหุมิติ	ครูที่มีประสิทธิผลเพื่ออนาคต (Futural effectiveness) และทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกในอนาคต

และทศวรรษดังกล่าวจะเป็นจริงได้ ครูใหม่และครูประจำการทุกคนจะต้องมีความตระหนักในวิกฤตของการพัฒนาที่เกิดขึ้นทั่วโลก รวมทั้งมีทักษะและพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก และสามารถจัดการเรียนการสอนให้ประชากรทั้งในวัยเรียนและนอกวัยเรียนให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกได้ เช่น ทำให้เป็นผู้ที่มีค่านิยมร่วมที่เรียกว่า “ความยั่งยืน” เป็นผู้บริโภคและผู้ผลิตที่นิยมสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีกรอบความคิดใหม่ (new mindset) เกี่ยวกับการพัฒนาที่เน้น “โลกเป็นศูนย์กลาง” (earth-centred) มากกว่า “มนุษย์เป็นศูนย์กลาง” (human-centred) ดังนั้น กระบวนทัศน์ใหม่ของการครุศึกษาจึงไม่ใช่การทำให้ครูมีความสามารถในการสอนให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น มีความรู้ และเป็นคนดี เท่านั้น แต่ครูต้องมีความสามารถพิเศษคือ สามารถทำให้คนทุกคนเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาโลกใบเล็กให้เป็นโลกที่มีการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.2 การครุศึกษาต้องเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัด

มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ได้ทำวิจัยร่วมกับโรงเรียนในอังกฤษภายใต้โครงการวิจัยชื่อ Learning without Limits Project (Hart et al. 2004) พบว่า คณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ที่รับผิดชอบการครุศึกษาในมหาวิทยาลัยทำงานร่วมกับโรงเรียนอย่างใกล้ชิดทั้งในด้านการจัดการศึกษาสำหรับครูก่อนประจำการและการจัดการศึกษาสำหรับครูประจำการ เพื่อ

เปลี่ยนแปลงขีดความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้คำว่า transforming learning capacity เพื่อช่วยผู้เรียนที่มีข้อจำกัดในการเรียนรู้ให้มีขีดความสามารถในการจัดข้อจำกัดให้หมดไป โดยคำนึงถึงโลกความเป็นจริงว่าข้อจำกัดมีทั้งที่มาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกตัวผู้เรียน โครงการวิจัยนี้ได้ทดลองให้โรงเรียนทำหน้าที่เป็น teaching school คือมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนภาคสนามหรือภาคคลินิกสำหรับหลักสูตรการครูศึกษาและใช้หลักการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนทัศน์ใหม่ 3 ประการ คือ (1) หลักการ co-agency คือ ครูและผู้เรียนทำงานร่วมกันในการเปลี่ยนแปลงให้ผู้เรียนเป็น active learners และ meaning makers (2) หลักการ every body คือ การตัดสินใจเพื่อผลประโยชน์ของทุกคน และกลุ่มเป็นทรัพยากรที่ทรงพลังในการเรียนรู้สำหรับทุกคน (3) หลักการ trust คือ เชื่อมั่นว่าผู้เรียนทุกคนต้องการเรียนและสามารถเรียนได้หากมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ ดังนั้น กระบวนทัศน์ใหม่ของการครูศึกษา คือ จะต้องทำให้ครูมีความสามารถในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคนที่มีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านลีลาหรือแบบการเรียนรู้ (style of learning) และความเร็วในการเรียน (speed of learning) โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพทางสติปัญญาอย่างบูรณาการและคำนึงถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคลตามแนวคิดวิชาครูที่มีผลิตภาพ (productive pedagogy) หรือวิชาครูที่แท้ (authentic pedagogy) เพื่อเปลี่ยนกระบวนทัศน์การสอนจากการสอนเหมือนกันที่เรียกว่า pedagogy of sameness เป็นการสอนที่แตกต่างกันที่เรียกว่า pedagogy of differences (Trifonas, 2003; Lingard, 2007)

3.3 การครูศึกษาต้องเสริมสร้างความเข้าใจอันดีและการค้าระหว่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 2000 ยูเนสโก ได้จัดตั้งศูนย์เอเชียแปซิฟิกว่าด้วยการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ (Asia-Pacific Centre of Education for International Understanding: APCEIU) มีสำนักงานที่เมือง Seoul ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีและความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนของนานาชาติ รวมทั้งการเสริมสร้างความร่วมมือของประเทศในแต่ละภูมิภาค ทั้งในด้านการค้า การท่องเที่ยว การประชุมสัมมนา และการวิจัย (www.unesco.org/multimedia pdf)

ในปี พ.ศ. 2510 ในประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ คือ สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ได้ร่วมกันก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ใช้ภาษาอังกฤษว่า Association of South East Asian Nations ใช้ตัวย่อว่า ASEAN โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม ความมั่นคงและสันติภาพ บนพื้นฐานความเท่าเทียมและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก ต่อมาได้มีประเทศต่างๆ เข้าร่วมเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้นอีก 5 ประเทศ รวมเป็น 10 ประเทศในปัจจุบัน ได้แก่ บรูไน เวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา

ในปี พ.ศ. 2558 นี้ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะเริ่มต้นร่วมมือกันมากขึ้นในการทำให้ประเทศสมาชิกเป็นฐานการผลิต และฐานการตลาดเดียวกัน มีการกำหนดอัตราภาษีนำเข้าและส่งออกเป็น 0% ในสินค้าต่างๆ มากขึ้น (www.thai-aec.com)

การร่วมมือระหว่างประเทศดังกล่าว ทำให้เกิดความจำเป็นในการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้น ทำให้มีความต้องการเรียนภาษาอังกฤษโดยการจ้างครูชาวต่างชาติมาสอนในทุกวิชา เรียกว่าหลักสูตร English Program จำนวนมาก มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดได้เปิดหลักสูตรการศึกษาสำหรับครูในสาขาวิชา English as Medium of Instruction ใช้ตัวย่อว่า EMI (www.education.ox.ac.uk) ดังนั้น กระบวนทัศน์ใหม่ของการครูศึกษา คือ จะต้องทำให้ครูสามารถสอนหรือส่งเสริมการเรียนรู้วิชาต่างๆ โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนได้ จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในอนาคตที่จะต้องมีความรู้ใหม่ ๆ ที่เรียกว่า global competence เพื่อที่จะอยู่ร่วมกับประชาคมนานาชาติได้อย่างมีคุณภาพ

3.4 การครูศึกษาต้องเตรียมครูที่สอนนักเรียนด้านความสามารถในการสร้างสรรค์และเป็นผู้ประกอบการ

Professor Dr.Yong Zhao (<http://www.centreforcreativity.co.uk/prof-yong-zhao-on-the-importance-of-creativity-in-future-education/>) ได้กล่าวในการบรรยายพิเศษที่จัดโดยสมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทย (International School Association of Thailand: ISAT) ในโอกาสครบรอบ 20 ปี ของสมาคมฯ ในปี 2558 ว่าลักษณะของคนที่มีคุณภาพที่ต้องการมากที่สุดในอนาคตคือ คนที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์ (creativity) และมีความสามารถในการประกอบการ (entrepreneurship) ผลการวิจัยในปัจจุบันนี้พบว่าความสามารถในการสร้างสรรค์ของคนมีมาตั้งแต่เกิด แต่เมื่อเกิดมาแล้วความสามารถดังกล่าวลดลงเรื่อยๆ สาเหตุน่าจะมาจากการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว การเรียนการสอนในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย รวมทั้งการทำงาน งานวิจัยพบว่าความสามารถในการสร้างสรรค์จะค่อยๆ พ้นคืนมาหลังจากเกษียณอายุจากงานประจำแล้ว ดังนั้น การครูศึกษาในกระบวนทัศน์ใหม่จะต้องทำให้ครูมีความสามารถในการส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ของผู้เรียน และพัฒนาให้ผู้เรียนให้เป็นพ่อแม่ในอนาคตที่จะเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานให้มีความเจริญงอกงามด้านความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ประกอบการที่จะบริหารกิจการให้ผู้ร่วมงานมีความเจริญงอกงามด้านความสามารถในการสร้างสรรค์ด้วย

3.5 การครุศึกษาต้องเตรียมครูที่สอนนักเรียนเพื่อทำงานและแก้ปัญหาที่ยังไม่มีในปัจจุบัน

Richard Riley อดีตรัฐมนตรีกระทรวงการศึกษาของสหรัฐอเมริกา สมัยประธานาธิบดี Clinton กล่าวว่า We are currently preparing students for jobs that don't yet exist...using technologies that haven't yet been invented...in order to solve problems we don't even know are problems yet. (www.keele.ac.uk)

คำกล่าวดังกล่าวเป็นคำกล่าวที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในปัจจุบันว่าครูต้องสอนนักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพสำหรับโลกอนาคตที่จะมีความแตกต่างจากปัจจุบันอีกมาก ดังนั้น การครุศึกษาในกระบวนทัศน์ใหม่ จึงต้องเตรียมครูที่สอนนักเรียนเพื่อทำงานและแก้ปัญหาที่ยังไม่มีในปัจจุบันได้ การครุศึกษาต้องมองอนาคตมากๆ (very future oriented)

4. ระยะเวลาและโครงสร้างหลักสูตรการครุศึกษาในอนาคต

ในประเทศกลุ่ม OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) หลักสูตรการผลิตครูใหม่จะใช้เวลา 3 ปี ถึง 6 ปีครึ่ง หลักสูตร 3 ปี สำหรับการเตรียมครูสอนระดับประถมศึกษา หลักสูตร 5 ปี ถึง 6 ปีครึ่ง สำหรับการเตรียมครูสอนระดับมัธยมศึกษา เหตุที่ระยะเวลาในการผลิตหรือเตรียมครูใหม่นานขึ้น เนื่องจากในทศวรรษที่ผ่านมา มีการเพิ่มบทบาทของครูมากขึ้น จากการสอนให้อ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น เป็นการสอนให้เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพในการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (Coolahan, 2002) โครงสร้างของหลักสูตรการผลิตครูใหม่ระดับประถมศึกษาในประเทศกลุ่ม OECD ส่วนใหญ่จะเป็นแบบ concurrent คือ การเรียนวิชาครูและวิชาเนื้อหาที่จะสอนไปพร้อมกันในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ส่วนการผลิตครูใหม่ระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นแบบ consecutive คือเรียนวิชาครูในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เป็นปริญาใบที่สองหลังจากเรียนจบวิชาเนื้อหาที่จะสอนและได้ปริญามาแล้ว (OECD, 2014) หลักสูตรแบบ concurrent มีข้อดี คือ ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างวิชาครูกับวิชาเนื้อหาได้ดีกว่า เนื่องจากเรียนไปพร้อมกันในหลักสูตรเดียวกัน แต่ข้อด้อยคือ ใช้เวลามากกว่า มีค่าใช้จ่ายมากกว่าและมีโอกาสที่จะผลิตให้ตรงกับความต้องการครูได้น้อยกว่า ในขณะที่หลักสูตรแบบ consecutive มีข้อดีคือ ใช้เวลาน้อยกว่า มีโอกาสผลิตให้ตรงกับความต้องการได้มากกว่า มีความเข้มข้นในเนื้อหาที่จะสอนดีกว่า แต่ก็มีข้อด้อยคือ การบ่มเพาะความเป็นครูอาจด้อยกว่า และการบูรณาการของวิชาครูกับวิชาเนื้อหาจะด้อยกว่า เนื่องจากการเรียนแยกส่วนกัน (Musset, 2010)

อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาสำหรับครูก่อนประจำการทั้ง 2 แบบ คือ แบบ concurrent และ consecutive program เป็นหลักสูตรปกติแบบ regular training ในขณะที่มีการประเมินผลลัพธ์ของระบบการศึกษาในมิติเศรษฐกิจ เช่น การมีงานทำ และมีติดานาชาติ เช่น ผลการสอบ PISA การครุศึกษากำลังเผชิญกับการวิพากษ์วิจารณ์ว่า ไม่มี

ประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการดังกล่าว ประเทศต่างๆ หลายประเทศ จึงมีการสร้างสรรค์โครงการหรือหลักสูตรทางเลือกในการผลิตครูใหม่และการพัฒนาครูประจำการ เช่นโครงการ Teach for America ที่เริ่มในปี 1990 โดย Wendy Kopp ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการรับบัณฑิตใหม่ระดับปริญญาตรีที่ไม่ใช่บัณฑิตครูมาเป็นครูอาสาในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูทั้งในเขตเมืองและชนบท ใช้รูปแบบการผลิตครูใหม่แบบที่เรียกว่า emergency training ปัจจุบันนี้ ได้ขยายงานไปยังประเทศต่างๆ มากกว่า 30 ประเทศ โดยมีการประสานกันเป็นเครือข่ายนานาชาติเรียกว่า Teach for All (Ellis & McNicholl, 2015)

5. บทสรุป

กระบวนการทัศน์ใหม่ของการครูศึกษาในอนาคตจะต้องตอบสนองกระบวนการทัศน์ใหม่ของการพัฒนาในอนาคตที่ต้องการการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกในพหุมิติ การครูศึกษาต้องมีขีดความสามารถเชิงรุกในการผลิตครูใหม่และการพัฒนาครูประจำการควบคู่กัน เพื่อให้ครูมีวิทยายุทธ์ที่เรียกว่า วิชาครูที่มีผลิตภาพ (productive pedagogy) ในการเป็นผู้สร้างพลเมืองโลกที่มีคุณภาพทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การพัฒนาครูประจำการควรเป็นวาระเร่งด่วนในลำดับต้น เนื่องจากจะทำให้การยกระดับคุณภาพการศึกษาในการเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัดเกิดขึ้นในระยะเวลาที่ไม่ยาวนานเกินไป ส่วนการผลิตครูใหม่ในรูปแบบปกติ (regular training) ที่เป็นหลักสูตรแบบคู่ขนาน หรือ concurrent program จะใช้เวลาที่ค่อนข้างยาวนาน หลักสูตรแบบต่อยอด หรือ consecutive program จะใช้น้อยลง แต่ก็ต้องใช้เวลา 1-2 ปี เช่น หลักสูตร 4+1 ปี และหลักสูตร 4+2 ปี ในขณะที่โรงเรียนยังขาดแคลนครูผู้สอนบางวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ รวมทั้งครูที่จะสามารถสอนวิชาต่างๆ โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน ดังนั้น การครูศึกษาในกระบวนการทัศน์ใหม่จะต้องมีนวัตกรรมในการจัดการศึกษาที่มีความเร่งด่วนที่เรียกว่า emergency training เช่นโครงการของมูลนิธิ Teach for Thailand

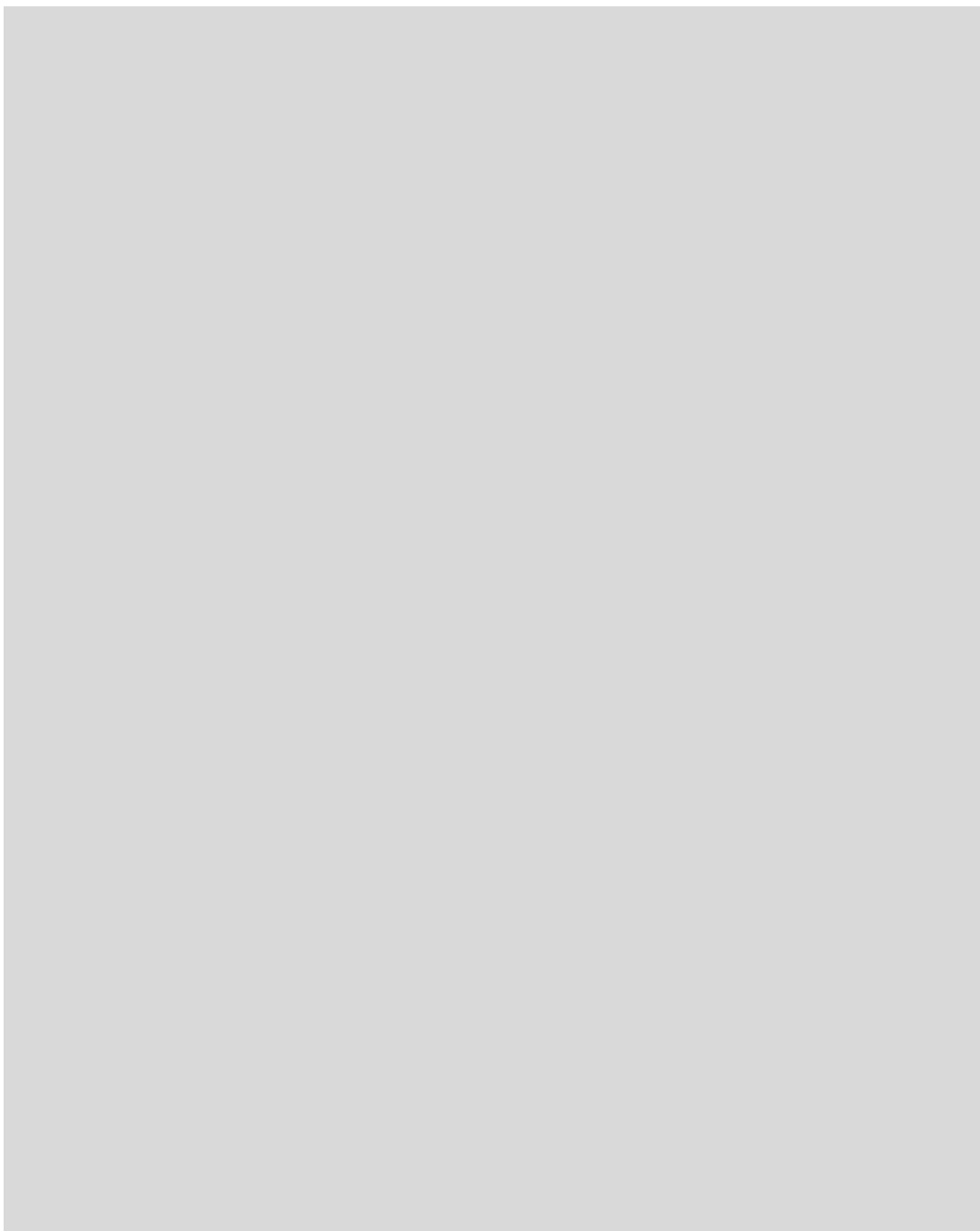
อย่างไรก็ตาม ประชาคมการครูศึกษา ควรช่วยกันสร้างสรรค์นวัตกรรมครูศึกษากันอย่างกว้างขวาง ฟังตระหนกอย่างจริงจังว่าการครูศึกษาต้องมีนวัตกรรมหลากหลายรูปแบบ และที่สำคัญที่สุดคือ หน่วยงานที่เป็นองค์กรวิชาชีพครู และหน่วยงานที่กำกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ควรกำหนดกระบวนการทัศน์ใหม่ในการกำหนดและประเมินมาตรฐานวิชาชีพครู รวมทั้งการกำหนดและประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาด้านครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ที่เปิดโอกาสให้มีความนวัตกรรมจัดการศึกษาสำหรับครูก่อนประจำการและครูประจำการได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของแต่ละท้องถิ่น แต่ละประเทศ และแต่ละภูมิภาคของโลก

รายการอ้างอิง

- Cheng, Y.C. (2005). *A new paradigm for re-engineering education: Globalization, localization, and individualization*. Dordrecht, the Netherlands: Springer.
- Cheng, Y.C. (2007). Future developments of educational research in the Asia-Pacific region: Paradigm shifts, reforms, and practice. *Educational Research for Policy and Practice*, 6, 71-85.
- Coolahan, J. (2002). Teacher education and the teaching career in an era of lifelong learning. *OECD Education Working Papers*, 2. OECD Publishing. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1787/226408628504-en>
- Ellis, V., & McNicholl, J. (2015). *Transforming teacher education: Reconfiguring the academic work*. London, UK: Bloomsbury Publishing.
- Hart, S., Dixon, A., Drummond, M.J., & McIntyre, D. (2004). *Learning without limits*. Maidenhead: Open University Press.
- Lingard, B. (2007). Pedagogies of indifference. *International Journal of Inclusive Education*, 11(3), 245-266. doi: 10.1080/13603110701237498
- Musset, P. (2010). Initial teacher education and continuing training policies in a comparative perspective Current practices in *OECD countries and a literature review on potential effects*. *OECD Education Working Papers*, 48. OECD Publishing. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1787/5kmbpjh7547h-en>
- O' Riordan, T. (1995). *Environmental science for environmental management*. London, UK: Longman.
- OECD (2014). Education at a glance 2014: OECD indicators. OECD Publishing. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2014-en>
- Pepper, D. (1996). *Modern environmentalism: An introduction*. London, UK: Routledge.
- Stead, W.E., & Stead, J.G. (1992). *Management for a small planet: Strategic decision making and the environment*. California: Sage Publication.
- Trifonas, P.P. (2003). Introduction: Pedagogies of difference: Locating otherness. In P.P. Trifonas (Ed.). *Pedagogies of difference: Rethinking education for social change*. New York, NY: Routledge.
- UNESCO (2005). *Working paper: Asia-Pacific regional strategy for education for sustainable development*. Bangkok, Thailand: UNESCO Bangkok.

คิดนอกกรอบ

ผู้เขียน

ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ อาจารย์ประจำ สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา
นโยบาย ผู้นำ และการจัดการทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อีเมล pruet.s@chula.ac.th